

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Beaty Miničovej a členiek JUDr. Eleny Krajčovičovej a JUDr. Viery Pepelovej v právnej veci žalobcu **M., s.r.o., M.Ž.**, zastúpeného JUDr. P.K., advokátom, O.D., proti žalovanému **F.D.B.**, o **určenie prechodu ručiteľského záväzku**, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 19. januára 2004 č. k. 30 Cb 225/95-135, takto

r o z h o d o l :

Napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Žalovanému náhradu trov dovolacieho a odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

O d ô v o d n e n i e :

V predmetnom spore Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací rozhodol rozsudkom z 26. mája 2005 č. k. 4 Obo 97/2004-164, ktorý Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací rozsudkom z 27. septembra 2007 sp. zn. 1 Obdo V 90/2005 zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. V novom konaní vo veci po doložení zmluvy o postúpení pohľadávky a súhlasu postupníka so vstupom do konania odvolací súd

vydal uznesenie, ktorým pripustil zámenu žalobcu a na pojednávaní vyhlásil uznesenie, ktorým zamietol návrh na zmenu žaloby. Predmetom odvolacieho konania zostala žaloba o určenie, že na žalovaného na základe zákona č. 92/1991 Zb. prešiel a naďalej trvá záväzok z ručiteľského vyhlásenia z 25. februára 1991 Č., š. p., K.. Prechod tohto ručiteľského vyhlásenia súd skúma po tom, ak zistí naliehavý právny záujem žalobcu na tomto určení.

Žalobca k existencii naliehavého právneho záujmu uviedol, že právny predchodca žalobcu poskytol spoločnosti S. a. s. úver takmer vo výške 200 mil. Sk a Č. š. p. v ručiteľskom vyhlásení z 25. februára 1991 vyhlásil, že pohľadávku veriteľa uspokojí, ak ju neuspokojí dlžník. Keďže Č. š. p. bol v rámci privatizácie zrušený, pričom privatizačný projekt nie je jednoznačný v tom, na ktorú z nástupníckych organizácií majetok a teda aj záväzok z ručiteľského vyhlásenia prešiel, pričom jedna z nástupníckych organizácií A. a. s. žalobcovi oznámila, že záväzok neprevzala, zastával názor, že na predmetnom určení má naliehavý právny záujem. Tento je daný tiež tým, že žalobca tak môže predísť žalobám o plnenie, ktoré na rozdiel od určovacej žaloby okrem iného nie sú tak finančne náročné. Rozhodnutím o určovacom petite by sa vyriešila nejednoznačnosť privatizačného rozhodnutia, ktoré je neúplné v tom, že nerieši právne nástupníctvo prevzatého ručiteľského záväzku a v tomto prípade zaň zodpovedá žalovaný. Poukázal, že žiadna z nástupníckych organizácií v súlade so zákonom žalobcovi prevzatie predmetného ručiteľského záväzku neoznámila a žalovaný na túto skutočnosť nereagoval.

Žalovaný uviedol, že žalobca na predmetnom určení nemá naliehavý právny záujem, nakoľko uplatneným petitom sa neodstráni neistota právneho postavenia žalobcu. V prípade kladného rozhodnutia nie je totiž jednoznačné, že žalovaný by dobrovoľne splnil svoj záväzok, pričom poukázal na rozpor ručiteľského vyhlásenia so zákonným opatrením č. 364/1990 Zb., z čoho vyvodil neplatnosť tohto právneho úkonu ako aj na premlčanie práva.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) prejednal odvolanie žalobcu v rozsahu podľa § 212 ods. 1 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné vyhovieť.

Podľa ustálenej judikatúry slovenských súdov naliehavý právny záujem je daný predovšetkým tam, kde by bez tohto určenia bolo ohrozené právo žalobcu, alebo kde by sa bez tohto určenia jeho právne postavenie stalo neistým. Žaloba domáhajúca

sa určenia podľa § 80 písm. c/ O. s. p. nemôže byť z pravidla opodstatnená tam, kde je možné žalovať splnenie povinnosti podľa § 80 písm. b/ O. s. p. Preventívna ochrana vyplývajúca z ustanovenia § 80 písm. c/ O. s. p. nemá zmysel, ak už došlo k porušeniu práva a je teda možno podať žalobu o splnenie povinností, ktorá z porušení práva vyplýva. Spravidla preto v takom prípade nemôže mať žalobca naliehavý právny záujem na určení, či tu právny vzťah alebo právo je či nie je.

V prejednávanej veci bolo potrebné skúmať právne postavenie žalobcu a podmienky pre podanie žaloby o plnenie. Žalobca svoj nárok oprel o ručiteľské vyhlásenie Č. š. p. z 25. februára 1991. V roku 1992 Č. š. p. zanikol bez likvidácie a jeho majetok bol privatizovaný, pričom celý proces veľkej privatizácie sa spravoval ustanoveniami zákona č. 92/1991 Zb. Podľa toho zákona úlohou F. bolo najmä vykonať premenu vlastníctva majetku. Problematiku prechodu záväzku v procese veľkej privatizácie rieši aj rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené v zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky č. 6 z roku 1996 v zmysle ktorého pri posudzovaní prechodu záväzkov na právneho nástupcu zanikajúceho štátneho podniku bez likvidácie je potrebné vychádzať z rozhodnutia zakladateľa o prechode záväzkov. Odvolací súd tiež poukazuje na širší výklad ustanovenia § 15 ods. 1 zák. č. 92/1991 Zb., podľa ktorého s vlastníckym právom k privatizovanému majetku prechádzajú na jeho nadobúdateľa aj iné práva a záväzky súvisiace s privatizovaným majetkom a to i tie, ktoré neboli v čase vyhotovenia privatizačného projektu známe.

Keďže žalobcovi z podkladov veľkej privatizácie štátneho podniku nebolo zrejmé (novovzniknuté subjekty si nesplnili svoju oznamovaciu povinnosť a žalovaný na výzvy nereagoval), či a na koho prešiel záväzok zaniknutého štátneho podniku podal určovaciu žalobu voči žalovanému. Uvedenou žalobou žiadal vyriešiť otázky, či ručiteľský záväzok prešiel a zostal na F..

Podľa názoru odvolacieho súdu rozhodnutie o petite tejto žaloby jednoznačne nevyrieši právne postavenie žalobcu a prostredníctvom neho sa nepredíde ďalším žalobám. Nesporným je, že žalobcom oslovené subjekty mu odmietli plniť. Istota právneho postavenia žalobcu súvisí s platnosťou hlavného a akcesorického záväzku a vecnou pasívnou legitimáciou. Vyriešenie uvedeného je možné dosiahnuť spojenou žalobou o peňažné plnenie z dôvodu prechodu ručiteľského záväzku proti všetkým právnym nástupcom

zaniknutého štátneho podniku a proti F.
na základe skutočností uvedených v tomto konaní, alternatívne s nárokom podľa § 15 ods. 3 zák. č. 92/1991 Zb. V rámci tohto konania súd totiž musí vyriešiť ako predbežnú otázku platnosti ručiteľského vyhlásenia a vecnú pasívnu legitimáciu.

Nakoľko žalobcom uplatnený petit jednoznačne nevyrieši otázku pasívnej legitimácie za uvedený ručiteľský záväzok, odvolací súd dospel k záveru, že žalobca nemá na podaní určovacej žaloby naliehavý právny záujem, čo je dôvod na zamietnutie žaloby, preto odvolací súd napadnutý rozsudok po doplnení dokazovania a odôvodnenia napadnutého rozhodnutia podľa § 219 O. s. p. potvrdil.

Podľa ustanovenia § 243 písm. d/ v spojení s § 224 ods. 1 a s § 142 ods. 1 O. s. p. úspešnému žalovanému vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho a odvolacieho konania. Pretože mu žiadne trovy nevznikli, súd mu ich náhradu nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 21. mája 2009

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: L.